קרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

495 | פרשת ויצא | י"א כסלו תשפ"ז

אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי

זה עתה נשברה הצלחת תוך שהנאספים מרימים קולם בברכת 'מזל טוב' בפנים מאירות. גם הוא משתדל להאיר פנים, אבל בלבו פנימה שורר פחד... התחייבותו להוצאות נישואי בנו יקירו עולים לסכום עתק שאין לו אפילו חלום רחוק איך להשיג זאת. הוא חש כילד מפוחד שלא מוצא את דרכו ברחוב קר ומנוכר, מה עושים, לאן פונים.

* * *

'כסף מנלן' – זו השאלה שחוזרת על עצמה השכם והערב אין ספור פעמים; גם בחיי היום יום, בהוצאות השוטפות הקטנות עם הגדולות, ובפרט כאשר נופלת לפתע הוצאה כבירה, כבעתות שמחה או חלילה בעת צורך לטפל בחולי ה"י וכדומה. הפחד ממלא את הלב מה יולד יום.

רבינו הקדוש מלמדנו שהמרירות הזאת והפחד הזה אינם דבר של מה בכך, כל האמונה יכולה חלילה להתערער על ידי פחד זה, **היצר נאחז מאד בדאגת הממון כדי להסתיר את פני ה' המנהיג את העולם ובכך פוגע בכל קומת התורה.** הדאגה והעצבות גורמים שיהיו "נקשרים בפנים דסטרא אחרא שהם אנפין חשוכין, מרה שחורה, עבודה זרה בחינת מיתה" (ליקוטי עצות, ממון ופרנסה ז. ע"פ ליקוטי מוהר"ן ח"א כ"ג), והמשוקע בכך "אינו עובד עבודה זרה אחת, רק הוא עובד כל העבודות זרות של כל השבעים אומות, כי כל העבודות זרות תחובים בממון".

הפכה של מרירות זו הוא הבטחון כמו שרבינו הקדוש כותב שם בפירוש, והבטחון הוא מיסודי ועיקרי האמונה הקדושה, להיות שמחים בחלקנו ולדעת שאנו מונהגים על ידי אב רחום שימלא כל חסרוננו, להמתין ולקוות לישועת ה' שיתן צרכינו בעתו ובזמנו ולא לדחוק את השעה.

וכדברי רבינו בחיי (שמות טז-ד) על מה שאמרו חז"ל (סוטה מ"ח) 'כל מי שיש לו מה שיאכל היום ואומר מה אוכל למחר הרי זה מקטני אמנה': "וביאור דבריו, כי האומר כן מראה בעצמו שאין בטחונו אלא במה שרואה תחת ידו, ועל כן הוא מקטני אמנה, לפי **שעיקר האמונה להאמין מה שאין אדם רואה, שיתלה בטחונו בבעל הרחמים** שבראו ואת יומו שירחם עליו ויתן לו פרנסתו".

האמונה מחייבת לדחות את הפחד מדאגת המחר, וכפי שרבי נתן כותב (בליקוטי הלכות, הרשאה ג, כ): "**כל החסרונות והעניות והדחקות שיש לאדם הוא רק מחמת חסרון הבטחון, כי אם היה לו בטחון שלם בה' יתברך לא היה דואג כלל ולא היה חסר לו דבר.** וזה עיקר הבטחון, שלא ייָרָא ויפחד משום דבר, רק מה' יתברך לבד בבחינת אבטח ולא אפחד. היינו שיש לו בטחון שלם בה' יתברך, ואין לו שום יראה נפולה ושום פחד כלל, ואינו דואג כלל מה יאכל למחר".

זה אחד מעיקרי הארות הצדיק בלב המתקרבים אליו, שיתעצמו בבטחון ולא ישקעו במרירות הפחדים והדאגות על פרנסתם, וכפי שרבי נתן מביא (שם שותפין ד-א, ה'): "העולם מלא מרירות מדאגות וטרדות ויגיעות ורדיפת הפרנסה עד שלא היה באפשרי לסבול המרירות הזאת שקשה ממות, אך **עיקר החיות וקיום העולם הוא על ידי הצדיק, שממתיק מרירות העולם הזה, ומבטל תאות ממון, ומכניס אמונה ובטחון בלב ישראל**, שעל ידי זה מתקיים העולם וכו'. וה' יתברך ברחמיו סומך אותנו על ידי הצדיקי אמת, שעל ידי זה יש לנו קיום, כי זה עיקר הסמיכה שה' יתברך סומך לכל הנופלים, דהיינו, שמצילם מתאות ממון ומכניס בהם אמונה שיצפו לישועת ה' ויתלו עיניהם אליו לבד, לבטוח בו יתברך שממנו כל הפרנסה".

* * *

איך אכן באים לבטחון זה? הלא סוף סוף הפחד גובר והלב חרד מפני הבאות? – ובכן: רבינו הקדוש מיעצנו על כך עצה קלה ופשוטה: לדבר דיבורי אמונה בפה! נדמה לנו שזו אמירה בעלמא שאינה מועילה כלום, אבל לאמתו של דבר אם נטה אזנינו למה שאנו מוציאים מהפה, הרי הדיבור הזה יבנה עולמות.

וכה הם דבריו הקדושים (בלקוטי מוהר"ן, ח"ב מד): "האמונה תולה בפה של אדם, בבחינת **'אודיע אמונתך בפי', היינו על ידי שמדברים האמונה בפה, זהו בעצמו אמונה, וגם על ידי זה באים לאמונה".** ובשיחות הר"ן (קמ"ב) מוסיף על כך, שגם כאשר הלב מלא ספקות ובלבולים, מועילים הדבורים בפה מלא לבנות את האמונה הקדושה. וכלשונו שם: "כשנופל לאדם ספקות באמונת הבורא יתברך שמו יאמר בפה מלא: אני מאמין באמונה שלמה שהוא יחיד ראשון ואחרון. כי ידוע שיצר הרע נמשך מגבורות הנפולין ויש גבורות דקדושה שבהם ממתיקים הגבורות דקליפה, והדיבור הוא בחינת גבורה דקדושה ובזה הוא ממתיק את הספקות שהוא בחינת גבורה דקליפה".

כך לגבי האמונה בכלליות וכך גם לגבי הבטחון שהוא כאמור מעיקרי האמונה הקדושה, עלינו להשתמש בפינו לדבר פסוקי בטחון ודבורי בטחון, עד שהלב יתיישר וימשך אחר אמתת האמונה והבטחון בשלמות. וכפי שהורונו חז"ל (ירושלמי ברכות לז.): "לעולם לא יהא הפסוק הזה זז מתוך פיך, ה' צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה, ה' צבאות אשרי אדם בוטח בך".

* * *

חז"ל מלמדים אותנו שכך גם נהג יעקב אבינו: בעת בואו לחפש את זיווגו בבית לבן כאמור בפרשתנו, נשא בתחילה קולו וביך כאשר ראה את עניו ומרודו כשאין בידו אפילו לא נזם אחד וצמיד אחד, לעומת אליעזר עבד אברהם שהביא במצב דומה עשרה גמולים טעונים מטוב בית אדונו ואילו הוא אין בידו מאומה (ראה בר"ר ע-יב), אולם לאחר מכן התעצם בבטחונו בה' ו"**חזר ואמר, מה אנא מוביד סברי מן בריי"ז!** [מה אני מאבד בטחוני מיוצרי], **אלא, עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ**, אל יתן למוט רגלך וגו' הנה לא ינום ולא יישן, ה' ישמרך מכל רע מעשו ומלבן, ישמור את נפשך ממלאך המות".

חז"ל מדגישים שיעקב אבינו ברצותו להתעצם בבטחון, אמר זאת בפה מלא: אני לא רוצה לאבד את בטחוני, אלא עזרי מעם ה'.

ומעשה אבות סימן לבנים, עלינו לקחת עצה קלה ופשוטה זו ללבנו: לדבר ולהוסיף ולדבר ולשוב ולדבר דיבורי אמונה ובטחון בלי סוף, בפה מלא ואפילו בהתעוררות מדומה כאשר הלב עדיין רדום, עד שהדיבורים ינקבו את לב האבן והאמונה והבטחון יאירו את חיינו לטוב לנו ברוחניות ובגשמיות.

לימוד היומי דקהילתינו

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות ח"ב	משנה ברורה ח"ג	השתפכות הנפש	שולחן ערוך חושן משפט
שבת	י"א	עח.	נב	חזרה	רנט רס	שע"ה: ח-ט
א	י"ב	עח:	נג	קפו:	רסא רסב	שעו-ז: א-א
ב	י"ג	עט.	נד	קפז.	רסג רסד	שע"ח: א-ב
ג	י"ד	עט:	נה	קפז:	רסה רסו	שע"ח: ג-ך
ד	ט"ו	פ.	נו	קפח.	רסז רסח	שע"ח: ה
ה	ט"ז	פ:	נז	קפח:	רסט רע	שע"ח: ז-ח
ו	י"ז	פא.	נח	חזרה	רעא ערב	שעח-ט: ט-א

דבר המערכת

"העיקר שיהיה להאדם שבזה העולם איזה אתערותא דלתתא מעט על כל פנים, כי בלא אתערותא דלתתא כלל אי אפשר" (ליקוטי הלכות, תפילת המנחה ז, פ). "**ואין השם יתברך חפץ רק הרצון וההתעוררות וההשתדלות אחר האמת, כי בלי שום התעוררות כלל אי אפשר**" (שם, קריאת שמע ה, פ).

בעוד כשבועיים נזכה בעז"ה לאור הקדוש של חנוכה שיופיע וירד אלינו בחמלת ורחמי ה', להאיר לנו בחשכת אפלתנו. יסוד מוסד בדברי רבינו הקדוש שאי אפשר לקבל שפע קודש כי אם בהתעוררות של רצונות וכיסופים מלמטה, "כי אי אפשר לעשות שום דבר כי אם על ידי חשק, ועל כן כל דבר שבקדושה שהאדם צריך לעשות, נותנים לו מתחילה חשק, כדי שעל ידי זה יעשה הדבר" (לקו"מ ח"א סו-ד).

אם אנו רוצים לקבל את האור הקדוש הזה כראוי ובמידה גדושה, עלינו לעורר רצונות וכיסופים להיכלל באור הזה, לצפות ולחכות לקדושה זו שתבוא ותאיר את חשכת אפילתנו, להתפלל ולבקש שנזכה לאור הדעת דקדושה הנשפע על ידי הצדיק ולהיכלל במלחמתו נגד חכמת הטבע שסותרת ועוקרת את האמונה הפשוטה ברום מעלת היותנו בני ק-ל חי באמרה 'אין לכם חלק באלוקי ישראל' חלילה.

המלחמה לא פסקה מאז, אלא אף התעצמה והתגברה כמבול ממש. מכל עבר ופינה צצים להם חכמי רָשָׁע אלו שרוצים להשכיח את אמיתת שגב קדושת שליחותנו בעולם הזה, ולהמיר חיי עולם בחיי שעה מנותקים מנצחיותם ח"ו, ומי המבול ניתזים גם בלבות הכשרים, כדברי רבינו הקדוש.

אם אמנם דלים אנו בכוחותינו, אולם עדיין יכולים אנו לעורר 'איזה אתערותא דלתתא על כל פנים'. עלינו לעשות בכוחנו הדל את שביכלתנו לעשות; **לייחל ולצפות, להמתין ולקוות, לכסוף ולחכות לימים המאירים הללו שיבואו ויאירו בלבנו ולבות בני ביתנו את 'אור האמת' הלזה**, ולהאמין ש'מעט מן האור ידחה הרבה מן החושך'.

העזרכים

פניני אור
אמרות טהורות מרביה"ק ותלמידיו

עַתָּה הַתְּפִלָּה בְּגָלוּת, כִּי כָּל הַסִּבּוֹת עוֹשִׂין בְּזֵרִיזוּת, וּבִתְפִלָּה מִתְרַשְּׁלִין בְּעַצְלוּת וּבְכֶבְדוּת. **וְרַבֵּנוּ זַ"ל רוֹצֶה בְּהֶפֶךְ; שֶׁכָּל הַסִּבּוֹת יִהְיֶה בְּעַצְלוּת, וּתְפִלָּה תִּהְיֶה בִּזְרִיזוּת וּבְהִתְחַזְּקוּת!** וְקַוֵּה וְחַזֵּר וְקַוֵּה.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה מטבריה)

הדל"נ 4:01 • נץ החמה 6:10 • סוזק"ש 8:01
יצאת השבת 5:15 • יצאה"ש לר"ת 5:53

לתגובות והערות 3323796@gmail.com
ניתן לקבל את הגיליון באימייל מידי שבוע

וְחָזַקְתָּ וְהָיִיתָ לְאִישׁ!

רבינו הקדוש, באהבתו אותנו, אינו מסתפק בכך שהוא מחזקנו ומעודדנו, אלא הוא חפץ להעמידנו על רגלנו שנוכל להפוך בעצמנו לעובדי ה' מופלגים.

כי כשם שבגשמיות, מי שמרחם באמת על העני, אינו מסתפק בזה שתומך בו ומאכילהו ומשקהו, אלא מחפש כיצד להעמידו על רגלו, ולעשות לו 'מעמד פרנסה' שיוכל להתפרנס לבדו ולהיות בעל בעמיו. כך גם ברוחניות, עיקר המעלה היא כשמעמידים את האדם על רגליו, שיוכל לנהל בעצמו משא-ומתן בעבודת ה' ולהתפרנס ואף להתעשר.

וכמו שאנו רואים לדוגמא גם בענין לימוד התורה, שעיקר החשיבות והמעלה של ה'מלמד' ההגון הוא, שאינו מסתפק בזה שמלמד את תלמידו פרק משניות או דף גמרא, אלא משתדל ללמוד עמו באופן כזה שבהמשך הזמן יוכל התלמיד ללמוד בעצמו, ולא יצטרך להיות צמוד אל המלמד אלא יקנה ממנו את 'דרך הלימוד' הנכון באופן שבכל מקום שילמד יוכל להבין ולהשכיל. כך גם בעבודת ה', אין די בזה שיחזק ויעודד את חברו, אלא עליו לראות ולהשתדל שיוכל לעמוד על רגליו בכוחות עצמו.

וכך מפרש המלבי"ם את הפסוק "איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק" - שאין די בזה שעוזר לרעהו, אלא עליו גם לומר לו 'חזק', שיתחזק ויהיה איש חיל בעצמו. וזה לשונו: "**איש את רעהו יעזורו, וחוץ מזה יאמר לאחיו 'חזק ג"כ אתה בעצמך' ואל תסמוך על העזר, אך הֱיֵה לבן חיל**" (מלבי"ם, ישעי' מא, ו).

והוא כעין מה שאמר דוד המלך לשלמה בנו טרם הסתלקותו לחיי העוה"ב: "אָנֹכִי הֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ כָּל הָאָרֶץ **וְחָזַקְתָּ וְהָיִיתָ לְאִישׁ**" (מלכים-א ב, ב). שפירושו: "עם שאתה עודך נער, התחזק עצמך להיות כאיש השלם בשניו, הואיל ואמות ואינני להדריכך בדרך תלך" (מצודות דוד).

וכך גם אומר הצדיק לכל אחד מאתנו, שיתחזק ויהיה לאיש. ועל כל אחד מאתנו להבין מעצמו מתוך דברי רבינו את החיזוק הנצרך לו בכל עת ועת, באופן שיוכל לנהל מו"מ ולהתנהל בעבודת ה', גם אם אין אומרים לו חיזוק ועצות במפורש...

"כי זה כלל גדול, וכבר דיברנו מזה כמה פעמים, שאפילו אם נדבר הרבה כהנה וכהנה דברי אמת המשיבין את הנפש, עם כל זה צריך כל אחד להבין מהם דבר מתוך דבר להחיות נפשו במקומו ובשעתו, כפי מה שהוא. **כי אילו פינו מלא דיבורים אמתיים וכו' לא יוכל איש לדבר לחברו ותלמידו בפרטי פרטיות, לרפאות מכאובי נפשו ולחזקו ולאמצו בפרטי פרטיות על כל מה שעובר עליו ביום אחד, מכל שכן בשבוע מכל שכן בחודש ובשנה, מכל שכן כל ימי חייו. והעיקר להבין מעצמו מהדיבורים קדושים שמדברים עמכם, לקבל מהם התחזקות ועצות** לשמח נפשו בתוך מעוף צרה וצוקה חס ושלום, להפוך כל מיני יגון ואנחה לשמחה" (עלים לתרופה, מכתב ריג).

ודבר זה נוגע גם כלפי האדם עצמו, שאין לו להסתפק בזה שמקבל חיזוק ועידוד, אלא עליו לחפש ולבקש דרכי העבודה וההתחזקות באופן שיוכל לנהל מו"מ בעצמו ולהתפרנס ולהתעשר בפרנסה ועשירות רוחנית ונצחית.

ובזה נבוא גם אל הבנת השיחה אשר שח ואמר רבינו הק': "**אני יכול לעשות איש כשר שקורין 'גוטער יוד' כמוני ממש**" - אשר לכאורה אין לו ביאור, וכי מסוגלים אנו בעניינו להיות כמוהו, והלא אין לנו אפילו השגה בו ומה גם עוד להיות כמוהו?

ובפשטות, הכוונה היא, שהוא יכול להביאנו לשלימותנו ולתכלית ייעודנו ומטרתנו, ממש כמותו אשר הוא זכה להגיע לתכלית שלימותו ועניינו. אבל בוודאי גם אחר ההגעה אל תכלית השלימות, יש חילוק והבדל גדול בין כל אחד מישראל [אשר כל אחד מושרש במקום ועולם אחר, כמבואר כמה פעמים בכתבי האריז"ל] ובוודאי שיש חילוק והבדל עצום בין כלל נשמות ישראל לבין נשמת 'משה משיח' שהוא שורש נשמות ישראל, ועליו נאמר "רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כולנה".

אמנם, עכ"פ מתוך הדברים נלמד, שעל כל אחד מאתנו לכסוף ולהשתוקק ולהשתדל ולהתייגע בעבודת ה', באופן שיגיע אל תכלית שלימותו ועניינו אשר עבורה נשלח לזה העולם, וזהו בכח הצדיק האמת אשר הוא מורה ומלמד ומחזק ומעורר את כל אחד שיבוא לשלימותו האמיתית, ויוכל לנהל 'משא ומתן' עד אשר יתעשר בעשירות נצחית.

"לֹא יָכְלוּ לִי!"

באמת רימה יעקב את לבן...

רואים בפרשתינו שיעקב אבינו ע"ה עבד את לבן בכל הכוחות, כמובא בפסוק "וְאַתֶּנָה יְדַעְתָּן כִּי בְּכָל כֹּחִי עָבַדְתִּי אֶת אֲבִיכֶן, וַאֲבִיכֶן הֵתַל בִּי" (בראשית לא, ו-ז). היינו שלבן התלוצץ עליו, והוא עבד למענו באמונה ובאמת ובתמימות, ודייקא על ידי זה הוציא ממנו את כל חלקי הקדושה שנפלו בתוך עומק הטומאה של לבן, שהיה אחד משרשי הטומאה שבעולם, כי "לבן ביקש לעקור את הכל", כמובא בהגדה של פסח, שבפשטות היה גרוע מפרעה.

ומובא בשער הגלגולים (הקדמה ל"ו), ששתי הנשמות הללו של רחל ולאה היו נשמות קדושות משורש נורא מאד, והם נפלו לתוך הטומאה בעת שאכל אדם הראשון מעץ הדעת. והוצרך יעקב אבינו ע"ה בעצמו לירד לחרן, ולהיות בבית לבן להוציא משם האורות העליונות הללו, לבנות ולייסד מהן את בית ישראל, את "חֵלֶק ה' עַמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ" (דברים לב, ט).

והנה עפ"ז יש כאן דבר והיפוכו, כי לכאורה נראה שלבן רימה את יעקב... ולא כן הוא, כי יעקב הוציא משם את כל חלקי הקדושה, ויצא משם ברכוש רב מאד. וכמובא במדרש (בראשית פרק ל) שהביא עמו שישים רבוא כלבים כדי לשמור את העדרים (ועל פי הסברא י"ל שזה כנגד סוד הששים רבוא נפשות בית ישראל). וכל זה ע"י סבל והמתנה, בבחי' 'ונפשי כעפר לכל תהיה'.

ויש מדרש (ב"ר פרשה עט ב) על הפסוק "רַבַּת צָרָרוּנִי מִנְּעוּרַי יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל, רַבַּת צָרָרוּנִי מִנְּעוּרָי גַּם לֹא יָכְלוּ לִי" (תהלים קכ"ט א-ב) - שזה עולה על ישראל סבא [יעקב] שאמר בעת זקנותו 'רבת צררוני מנעורי', היינו שכבר עברו עליו כל כך הרבה הרפתקאות, ואמר לו הקדוש ברוך הוא: יכלו לך או לא יכלו לך, ועל זה השיב 'רבת צררוני מנעורי גם לא יכלו לי'.

"על ידי הצרות נעשו עטרות".

ולעניינו, יש לדעת: מכל דבר שעובר על האדם צריך לעשות ממנו תפילות ושיחות לפניו ית"ש, ולדון את הכל לכף זכות. **כי הלא גם אנו סובלים מעצמינו צרות צרורות, ואין לנו עצה אחרת כי אם לעשות מהכל תפילות ושירות ותשבחות, וסוף כל סוף יראו שהכל מתהפך לטובה.**

ואכן, צריכים לדעת, כי כל דבר שמקבלין באהבה ומתקרבין על ידי זה להשי"ת - לסוף נתגלה כי 'גם לא יכלו לי'... ועוד להיפך מהקצה אל הקצה, כמובא בספר המידות (המתקת דין-ב ב) "על ידי הצרות נעשו עטרות".

וי"ל שלשון 'עטרות' הוא מלשון כתר, היינו השגות עליונות. ולא רק שכללות הצרה מתהפכת לטובה, כי אם כל פרט ופרט ממה שעבר עליו, ומכל אופן ואופן שעבר עליו - הכל באשר לכל, הם בהשגחה עליונה לָמָּה עברו עליו אופנים כאלו ופרטים כאלו, אלא שהכל הוא בחשבון לפי מידת העטרות וההשגות שצריך כל אחד ואחד לזכות לפי שורש נשמתו. כי מה שעובר על אדם זה כך באופן זה, ועל השני באופן אחר לגמרי - זה הכל לפי הנחת רוח שצריך לעלות מכל אחד ואחד לפי שורש נשמתו.

ומכל שכן אם עושים תפילות מכל הפרטים, אז רואים ממש בעינים את ההתקרבות להשי"ת הנעשה מכל פרט ופרט.

ורביה"ק כתב בסי' ס"ז (לק"מ ח"ב) שע"י התקרבות להצדיק זוכין להסתכל על עצמו, וכן ע"י העצות של הצדיק הוא רואה ומסתכל על עצמו, ויודע מה שנעשה אתו, רואה מה שעובר עליו, ומתבונן ורואה את התיקונים הנעשים מכל זה. ואינו בבחינה הנאמר בהתחלת ישעי' (פרק א, ה) "עַל מֶה תֻכּוּ עוֹד תּוֹסִיפוּ סָרָה" רח"ל, אלא כמאמר רבא (סנהדרין צט ע"ב): "כולהו גופי דרופתקי נינהו, טוביה לדזכי דהוי דרופתקי דאורייתא" [פרש"י, 'דרופתקי' טרחנין, כלומר כל הגופין לעמל נבראו. 'טוביה לדזכי דהוי דרופתקי דאורייתא' - אשריו למי שזכה והיה עמלו וטרחו בתורה], היינו שמהצרות נעשין עטרות.

כִּי נָפַלְתִּי קָמְתִּי

יש פסוק: "אַל תִּשְׂמְחִי אֹיַבְתִּי לִי כִּי נָפַלְתִּי קָמְתִּי כִּי אֵשֵׁב בַּחֹשֶׁךְ ה' אוֹר לִי" (מיכה ז, ח), ומובא ברמח"ל שבפסוק הזה מרומזת הגאולה והוא אור השכל שבתוך החושך, ו'שכל' ר"ת " שֵׂ'פְכֵי כַ'מַּיִם לְ'בֵּךְ נֹכַח פְּנֵי ה'" (איכה ב, יט), היינו אור ה' כידוע, שהשם אור לו.

לאסוקי שמעתתא

נערך ע"י הרה"ג ר' משה בהגרי"ק בראנדסדארפער שליט"א
ראש כולל בקהילתינו ומו"צ דעדתינו

אליבא דהלכתא

פניני 'הלכה למעשה'

השמעת קול בשבת

ניגון בכלי שיר

בשבת ויום טוב יש איסור לנגן בכלי שיר גם אם אינו מופעל בכח עלעקטר"י, ואיסור זה אף שאינו נכלל באחד מל"ט מלאכת שבת, אסרוה חז"ל באיסור חמור עד כדי כך שדחו את החליל בשמחת בית השואבה בבית המקדש בשבת ויום טוב מחמת זה, כפי ששנינו **במשנה במסכת סוכה** (נ.) 'החליל של בית השואבה שאינו דוחה לא את השבת ולא את יום טוב', הרי שאף שהיא שמחה גדולה כזה שמשם שואבים רוח הקודש ומי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו, והיא מצוה עוברת, אף על פי כן אסרו חז"ל לנגן שם בחליל.

בטעם האיסור כתב **הפוסקים** שהיא גזירה שמא יבוא לתקן כלי שיר אם יתקלקל (שועה"ר סי' שלח ס"א ומשנ"ב שם ס"ק ח). ונראה הכוונה שכאשר משתמשים ומזמרים עם כלי זמר עצם המצב משכיח את השבת ומהוה מצב של חול ומצב זה עלול לגרום שבלי שימת לב יבוא לתקן הכלי שיר (יעו' בביאו"ה ס"א ד"ה הואיל). ולכן החמירו חז"ל בזה יותר משאר שבותים, אף שאין שבות במקדש.

וגם בזמן הזה שאינו מצוי כל כך חשש זה לתקן כלי שיר, שאין כל אחד בקי בעשיית כלי שיר, אף על פי כן לא הקילו בזה בשום פנים גם לצורך מצוה. פרט בשמחת חתונה שחל בליל שבת התירו הפוסקים לנגן על ידי גוי, שעיקר שמחת חתן וכלה היא בכלי שיר דוקא, בצירוף הטעם שבזמן הזה אין אנו בקיאים כל כך בעשיית כלי שיר (שו"ע שם ס"ב ונו"כ).

השמעת קול בכלי שיר

איסור זה אינו רק לנגן ממש בכלי זמר, אלא אפילו להשמיע קול בכלי שיר בלי לזמר ניגון ממש היא איסור גמור, שבזה שישתמש בכלי שיר עלול לבוא לחשש שיתקן כלי שיר (רמב"ם פכ"ג ה"ג ושועה"ר שם), וכך נפסק להלכה **בשולחן ערוך** (סי' שלח ס"א) 'השמעת קול בכלי שיר אסור'. ולכן אסור לקחת לתופף בתוף כדי להשמיע קול אפילו שלא לשם שיר, ואפילו לצורך מצוה וכלאחר יד אסור (כן מוכח בפוסקים יעו' משנ"ב סק"ו וביה"ל סי' שלט ס"ג ד"ה ולספק).

גם בראש השנה שמצות היום בשופר לא הותר לתקוע רק התקיעות הנצרכות כחלק ממצות היום, אבל מי שכבר יצא מצות היום אסור לו לתקוע בחינם, שהשופר נחשב ככלי שיר כמו שכתוב הללוהו בתקע שופר (עי' בב"ח סי' תקפח ס"ג וברמ"א סי' תקצו).

בעבר היו החזנים משתמשים **בקאמער טאה"ן**, והיא מזלג קטן העשוי ממתכת בעל שתי שיניים וכשמקישים בו הוא משמיע קול צליל, ויש אפשרות להשמיע ממנו כמה סוגי צלילים שונים בטון גבוה או בטון נמוך לפי צורת ההקשה, והחזנים היו מקישים בו כדי להשמיע את אותו טון שהם רוצים והיו מתפללים על פיו. וכתב **המשנה ברורה** (סק"ג) שאסור לחזנים להשתמש עם כלי זה בשבת, דכלי זה נחשב ככלי שיר גמור שהיא כלי עזר לחזנות. והגאון **הרוגוטשובער** ז"ל בספרו **צפנת פענח** (ח"ב סי' יט) כתב שחלילה להקל בזה גם אם מחמת זה מחמת זה יפסיד החזן המשרה והפרנסה.

קול שיר מכלי שאינו כלי שיר

יש סוגי כלים שאינם כלי שיר כלל, אבל יש אפשרות להשתמש בהם בשביל להוציא צלילים וקולות נעימים בסגנון של שיר, והדין היא שאסור להשתמש בכלי כזה בשביל להוציא קולות נעימים בצורה של שיר, ומותר להוציא מהם קולות שאינם של שיר.

וכך פסק **המשנה ברורה** (סי' שלח סק"א) על כלי שהיא מלא נקבים שממלאים בו מים והמים יורדים ומטפטפים טיף אחר טיף על כלי מתכות כדי להשמיע קולות, שאם עושים כן כדי להשמיע קול נעים המועיל להרדים אסור כדין כלי שיר. ואם מטיפים מים בחוזק כדי להקיץ אדם ממשנתו מותר, שכיון שאינו קול נעים של שיר ואינו כלי שיר מותר (ויעו' בביה"ל ד"ה על הדלת שזה נחשב שאין זה אפילו ככלי המיוחד להשמיע קול).

מטעם זה אסור להכות בכף ומזלג על השולחן כדרך שיר אף שאינו כלי שיר, ויש להיזהר שלא לקחת בקבוקים ולתופף בזה כדרך שיר לשמחת שבת (סי' שלט ס"א - ואף שאנו מקילים בריקודים והמחאת כפיים, אין מקילים בדין השמעת קול בכלי).

כמו כן אסור להכות באצבע צרדה כדי להשמיע קולות נעימים ברצף, שזה נחשב כמעשה של כלי שיר. אבל להכות באצבע צרדה בסגנון חזק שלא כדרך שיר מותר (משנ"ב סי' שלט סק"ט ואף דרש"י מחמיר י"ל דוקא בסגנון של שיר, ובפעם אחת או שתים שלא ברצף יש להקל עי' ביאו"ה שם ד"ה או).

כלי זה מכיון שאינו כלי שיר ממש שאינו כלי עזר נגינה, ואינו עשוי לנגן בו כלל, רק יש בו יכולת להוציא סגנונות של קולות נעימים כעין שיר, מותר להשתמש בו **לצורך חולה** גם כדרך שיר אם זה יועיל לשמור על בריאותו. אבל לצורך בריא גם אם הוא לצורך מצוה אין להתיר (עי' שועה"ר סס"א ומחה"ש סק"א ד"ה וא"כ).

פעמונים וזגים להרגיע

כלי המיוחד להשמיע קולות של צפצופים נעימים כמו זוג עם עינבל המקשקש או פעמונים תלוי בצורת ההשתמשות שלו, לפי שאינם עשויים להשתמש בהם בסגנון של שיר ברצף, אבל אף על פי כן אסור לקשקש בו לתינוק בשביל להרגיעו, שקשקוש דרך הרגעה נחשב קצת כדרך שיר מכיון שעושה הקשקוש בדרך נעימה ונחת, והיא בכלל הגזירה של שמא יתקן כלי שיר (שו"ע סי' שלט ס"א) ואין בזה היתר של כלאחר יד דסוף סוף מוציא הקול כרגיל (ביה"ל שם ד"ה ולספק).

ומטעם זה יש להיזהר שלא להשאיר בשבת משחק מובייל על עגלת תינוק שזה מיועד להשמיע קול לצורך הרגעת התינוק, ואם שכחו יש להסיר את זה גם בשבת ואינה מוקצה מכיון שזה מיועד גם למשוך את תשומת לב התינוק מעצם ההסתכלות על החפצים ועל תנועתם הקלה שמעליו והוא ככלי שמלאכתו לאיסור ולהיתר, וגם אם המובייל מיועד רק לאיסור מותר להסירו כדי לטלטל את העגלה, שמותר לטלטל כלי שמלאכתו לאיסור לצורך מקומו.

פעמונים וזגים המיועדים לקול

ופעמון וזוג שאינו עשוי לקשקש ברצף לצורך הרגעה רק נעשה בעיקר בשביל להשמיע קול סתם, כמו שהיה בבגדי הכהן גדול פעמונים וזגים להשמיע קולו בבואו אל הקודש, וכן היו נותנים זגים על כתרי הספר תורה כדי שישמעו העם ויקומו לכבודו, וכן מצוי ששמים פעמונים וזגים ליד הדלת להשמיע קול בבואו ובצאתו, כל אלו אף שאינם כלי שיר מכיון שהם כלים המיוחדים להשמיע קול אסור להשתמש בהם בשבת (רמ"א סי' שלח ס"א).

אך מכיון שאינו כלי שיר ממש רק עשוי להשמיע קול כתבו **הפוסקים** שיש בזה היתר של 'אינו מכוין' (עי' שעה"צ סק"ח) אם אינו מכוין להשמיע הקול רק רוצה לטלטלו או להעבירו ממקום למקום. ונחלקו בזה הפוסקים דלשיטת **המגן אברהם** (סק"א) **והשולחן ערוך הרב** (ס"א) מותר אפילו אם בדרך כלל נעשה להשמיע קול אם כרגע אינו מכוין לכך, ואילו לשיטת **המשנה ברורה** (סק"ו ושעה"צ סק"ז) אם עשוי להשמיע קול בדרך זה, אף שכרגע אינו מכוין אסור. ומכל מקום בשעת הדחק כשאין ברירה אחרת סמך על שיטת המקילים.

ונחלקו הפוסקים אם יש להתיר איסור זה לצורך מצוה, ומטעם זה נהגו הרבה לטלטל הספרי תורה עם פעמונים וזגים משום שהוא צורך מצוה, **ובמשנה ברורה** (שם וביה"ל ד"ה הואיל) צידד להקל בזה משום שלדעתו איסור זה אינו אלא משום עובדא דחול. **ובשו"ת שבט הלוי** (ח"א סימן סא אות ד) כתב שכהיום עושים פעמונים בכתרי התורה רק לנוי ולא להשמיע קול ואין בזה חשש.

כלי המיוחד להשמיע קול

הדין הנ"ל אינו רק בזוג ועינבל המשמעים קולות וצפצופים נעימים, אלא כל כלי שעשוי להשמיע קול ממנו אסור להשמיע ממנו קול, ואם יש לגבאי בית הכנסת כלי מיוחד להכות בו על הבימה להשתיק הציבור אסור. ולכן אין לתת צעצועים שהמשחק שלהם הוא על ידי השמעת קול גם אם התינוק לא הגיע לחינוך מדין ספייה, אך משחק שאפשר לשחק בו גם בלי השמעת קול מותר לתת לתינוק (וכמובן שיש בזה ההיתר של אינו מכוין ולצורך מצוה הנ"ל).

להשמיע קול בכלי שאינו מיוחד לכך

מנהג העולם כדעת **רוב ככל הפוסקים** שמותר להשמיע קול בכלי שאינו מיוחד לכך אם אינו עושה כדרך שיר, ולכן מותר לדפוק על הדלת ולהכות על הבימה להכריז. אך **הגר"א** אסר גם את זאת, וכתב **המשנה ברורה** (רסי' שלח) דכלאחר יד יש להקל גם לשיטתו.

הנדר של יעקב אבינו

בפרשתינו כתוב שיעקב אבינו נדר בהר המוריה 'אם יהיה אלקים עמדי ושמרני בדרך אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש... והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלקים וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך'.

ויש מחלוקת בראשונים איך היה צורת הנדר של יעקב אבינו; **רש"י** (כח כב) מפרש שיעקב אבינו נדר על תנאי, אם יעשה לי את אלה אף אני אעשה זאת. ואילו **הרמב"ן** (שם כא) כותב; איננו תנאי כדברי רש"י אבל הוא נדר. וכן כתב **האור החיים הקדוש** (שם כ); 'אם' זה תתפרש על דרך מה שאמרו בפסוק 'אם כופר' 'אם כסף תלוה', שאינו ספק אלא ודאי, וכאילו אמר 'כאשר'. ע"כ.

הסבר המחלוקת היא כי ידוע הכלל 'אסמכתא לא קניא', כלומר כל התחייבות שנעשה בדרך אסמכתא אינו כלום. שאם ההסכם נעשה ב'אם יהיה כך וכך' אינו כלום, שאז אנו אומרים שסמך דעתו שלא יהיה אותו הדבר ולא תתקיים ההסכם, שאילו היה יודע שיהיה הדבר לא היה תולה ההסכם בזה.

ומכל מקום נפסק **בשולחן ערוך חושן משפט** (סי' רז סי"ט ועיי"ש בסמ"ע סקי"ז) שאמנם נדר או שבועה שנעשה אפילו בדרך 'אם' מהני. ומקור הדברים הוא מתשובת **מהר"ם מרוטנבורג** המובא **במרדכי** (ב"ק סי' מה) וכתב הטעם שרוב הנדרים שמצינו בתורה היה בדרך 'אם', אם יהיה אלקים עמדי, אם נתן תתן העם הזה בידי. ומטעם זה נפסק גם **בשלחן ערוך יורה דעה בהלכות צדקה** (סימן רנח ס"י) שהנודר לצדקה באסמכתא ואומר אם אעשה דבר פלוני אתן כך וכך לצדקה ועשאו חייב ליתן.

מאידך **בשולחן ערוך אורח חיים בהלכות תענית** (סי' תקסב סי"ג) נפסק; כי מי שנדר ואמר אם לא אלך למקום פלוני אשב בתענית, מאחר שמה שהתנה הוא דבר הרשות הוי אסמכתא ואינו חייב לקיים הנדר. אבל אם אמר אם לא אעשה מצוה פלונית אשב בתענית לא הוי אסמכתא וחייב לקיים הנדר. ע"כ. וכתבו **הש"ך** (בנקוה"כ ביו"ד שם) **והגר"א** (באו"ח שם) דלשיטה זו אסמכתא בנדר אינו כלום, ודלא כמהר"ם מרוטנברג, ורק באסמכתא לצורך מצוה כיון שמזרז עצמו לדבר מצוה אנו אומרים שבודאי בדעתו להתחייב.

ואפשר לומר ששני שיטות אלו תלויים במחלוקת רש"י והרמב"ן הנ"ל, דלשיטת רש"י שיעקב נדר מספק יש ראיה לשיטת מהר"ם מרוטנברג דאסמכתא בנדר מהני, ואילו לשיטת הרמב"ן אין ראיה דאסמכתא בנדר מהני, שהרי יעקב אבינו לא נדר באסמכתא.

אכן, מצינו שיטה שלישית שיעקב אבינו כן נדר מספק אם יהיה אלקים עמדי, ואסמכתא בנדר לא מהני, ואף על פי כן חל הנדר של יעקב משום שנדר על ישועה שתבוא לידו. וזהו שיטת **רבינו ירוחם** (המובא בב"י שם) ונפסק **בשולחן ערוך הלכות תענית** (שם) שהנודר ומתנה שיקיים נדריו אם יצילהו ה' מצרה הוי נדר כפי שמצינו כאן ביעקב אבינו שנדר 'אם יהיה אלקים עמדי' ולא הוי אסמכתא שבזכות ההצלה גמר ומקני.

הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א (א')

פאר מקדושים

אחד המיוחד בין האישים הגדולים רועי החסידות שהטביע את חותמו הנצחי על עם ישראל בלהב אישו המתלקחת ובלבו הבוער להשי"ת, היה האי צדיקא קדישא, נהורא נפישא, הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א מגדולי תלמידי המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א וממתיקי שמועתו, אשר האיר באורו הגדול את שמי היהדות הנאמנה בדורות הראשונים של החסידות.

נערץ ונקדש בפי כֹּל ותהילתו מלאה הארץ, כאשר הכול קוראים אחריו מקודש מקודש. בספרי רבינו הק' ותלמידיו ובכתבי החסידים מעתיקי השמועה מתוארים בארוכה אמרות טהורות סיפורים ועובדות אודות הידידות האמיצה והמופלגת ששררה בין רבינו הק' זיע"א להרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א, ועל רגשי הכבוד והערכה שרחשו ביניהם אשר זה לזה יעריצו ויקדישו, הנאהבים והנעימים שבחייהם ובמותם לא נפרדו. (עיין חיי מוהר"ן פד).

במסגרת זו נשתדל להביא מהני מילי מעלייתא, יחד עם קוים לתולדותיו משובצים במילואותם ברוב פאר והדר.

יעלה בהר ה'!

בלשון חסידים מסופר על הרה"ק החוזה מלובלין זיע"א שכל ששה עשר שנים שהיה הרה"ק מבארדיטשוב חי לפניו, היה מייחד לו שעה אחת בכל יום ויום להודות ולהלל להשי"ת אשר שלח לעולם הזה נשמה גדולה וקדושה של הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע. (תפארת שלמה ראדומסק)

כמו כן מסופר, שכאשר בא הרה"ק מבארדיטשוב לבקר בהיכלו של רעהו הרה"ק בעל התניא מלאדי זיע"א, יצא לקראתו בעל התניא לקבל את פניו בחיבה יתירה והובילו למעונו שהיה בעליה. בעלותם יחדיו על גפי מרומי העליה, נענה הרה"ק מבארדיטשוב ברגש ונגינה: "מי יעלה בהר ה'?!", החווה בעל התניא על רבי לוי יצחק והשיב: "נקי כפיים ובר לבב". (היכל הבעש"ט ניסן סח)

פארן של ישראל

רבינו הפליג מאוד בשבחו, וקרא לו **"פאר ישראל"**. וכמובא בשיחות הר"ן (אות קצ"ו) "הצדיק הנ"ל היה נקרא בפי רבינו ז"ל 'פאר של ישראל', בחינת תפילין".

היה זה בקיץ תקס"ט, כאשר הרה"ק מבארדיטשוב יצא מביתו והרחיק נדוד בטלטולי דגברא רבא ואורחא רחיקא עד למדינת מולדובה, וכשנודע על כך לרבינו השתומם על הנסיעה הקשה שנטל על עצמו הרה"ק מבארדיטשוב לעת זקנותו. ושלח לקרוא לרבי יעקב בעל מגיה כדי לבדוק את תפיליו. לאחר הבדיקה נמצאו התפילין כשרים ויפים מאוד כחדשים ממש, וכפי שמציין מוהרנ"ת היו הם מכתיבת יד הסופר המפורסם הרה"ק רבי אפרים סופר מבראד זי"ע שנודע ביופי כתיבתו המתקיים. (אוצר יראת שמים ח).

רבינו ביאר את פשר הדבר (מובא בחיי מוהר"ן אות ע"ר) וכמסופר בזה"ל: "ציוה לקרות אחד לבדק תפיליו ענה ואמר: מחמת שהרב מברדיטשוב הוא נוסע וסובב עתה על המדינה, מחמת זה אני מצוה לבדוק התפילין שלי... כי הרב מברדיטשוב הוא גדול בעיני מאוד. וכשגדול ומפורסם כזה הוא הולך וסובב, זה בחינת פגם ההתפארות ח"ו כביכול. כי ישראל הם התפארות של השם יתברך, והגדול בישראל הוא עיקר ההתפארות. כי הוא חשוב ומפואר בישראל, וכשהוא יושב בביתו אזי הוא בחינת "כתפארת אדם לשבת בית" (ישעיה מ"ד), היינו שבחינת ההתפארות הוא יושב בביתו בחינת הבתים של תפילין. אבל כשהוא נוסע וסובב ומתבזה בין החיים, כי על הדרך בוודאי האדם מתבזה כמובא, בפרט איש כזה שיש לו ביזיונות בוודאי לפי ערך כבודו וגדלו, שלפעמים אין נותנין לו כבוד כראוי לו לפי כבוד התורה שלו, ולפעמים יש לו איזה ביזיונות בענין קבלת הממון שאינו כראוי לפי כבודו וכיוצא. ומאחר שבחינת ההתפארות נפגם ונתבזה ויוצא מן הבתים, על כן יש חשש על התפילין שהם בחינת התפארות כידוע כי הם נקראים פאר כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות יא.).

פארך חבוש עליך

במעמד מיוחד שהתקיים לאחרונה בו הוצגו לציבור התפילין הקדושות של הרה"ק מבארדיטשוב, סיפר אחד הנוכחים סיפור מיוחד המתפרסם כעת לראשונה, אודות התפילין של הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע, מה ששמע בבית הוריו שהיו מיוצאי העיר בארדיטשוב ועובר במשפחתם מדור דור:

היה זה כשאחד מתושביה של בארדיטשוב נפטר לבית עולמו. אנשי ה'חברא קדישא' שהגיעו למקום ביקשו מבני המשפחה לסלק להם מראש את דמי הקבורה וחלקת הקבר, אולם בני המשפחה שהיו עניים מרודים לא היה להם את הממון הדרוש לכך. משכך, פנו אנשי הח"ק לעזוב את הבית, החלו בני הבית - שמתם נשאר מוטל לפניהם - לבקש ולהתחנן שאולי יטלו בתמורה אחד מכלי הבית או חפץ כלשהוא בעל ערך. מִשְּׁמֶשׁוּ ובדקו, אולם לא מצאו חפץ שיניח את דעתם. הציעו להם אפוא לקחת את תפיליו של הנפטר שהניחם שנים רבות, ששווים בוודאי סכום מכובד. נעתרו אנשי החברא קדישא ונטלו עמם את התפילין. מאחר ולא ידעו להעריך את שוויים, פנו לרב העיר הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע לשמוע חוו"ד בהערכת שווים של התפילין. כשרק אחז רבי לוי יצחק בתפילין נרעש ונסער, ושאל: מהיכן התפילין הללו. לאחר חקירה ודרישה התברר כי לפני שנים רבות, במהלך שנות הגלות שערכו האחים הקדושים הרבי ר' אלימלך והרבי ר' זושא, הגיעו גם לבארדיטשוב. בדרכם נזדמן אותו יהודי לפניהם והם ראו ברוח קדשם שיהודי זה הוא בגדר "קרקפתא דלא מנח תפילין", החלו הצדיקים כדרכם להוכיח זה את זה במר לב: "מיילך, התפילין שלך לא כשרות. זושא, אינך מניח תפילין"... כדרך הצדיקים המוכיחים הכשרים, כפי שמבואר בספר המידות (תשובה אות ע). "**כשאתה מוכיח, תכלול את עצמך עמהם, ועל ידי זה יקבלו ממך**". הבין אותו יהודי שאליו מכוונים הדברים, ופנה אליהם בבקשה לבדוק את תפיליו, ואכן התברר שהתפילין פסולות מעיקרא. ועליו לרכוש תפילין חדשות. אמר אותו יהודי בשברון לב שאין לו פרוטה לפורטה לרכוש כעת תפילין חדשות. נענה לו הרבי ר"א: "זושא אחי הרי הוא סופר, הוא יכתוב עבורך את הפרשיות, ומיילך יבדוק ויכשיר את הבתים" וכך הווה... בערבו של יום קיבל אותו יהודי תפילין חדשות מידי האחים הקדושים שעסקו בכתיבתם ובתיקונם. תפילין אלו היה מניח אותו יהודי במשך שנים רבות עד לפטירתו.

את התפילין הללו, כאמור, רכש הרה"ק מבארדיטשוב בממון רב, כאשר הרגיש ברוח קדשו את מעלתם היתירה. (מפי החוקר החסידי ר' י. ברייאר הי"ו).

ברכת מזל טוב
להרה"ח ר' ישראל נחמן חשין שליט"א
לרגל נישואי בנו הר' דוד הי"ו
עכ"ג בת
הרה"ח ר' משה נחום ברגשטין שליט"א
יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל
בדרך רביה"ק זיע"א

ברכת מזל טוב
להרה"ח ר' נתן שלמה דוזנבערג שליט"א
לרגל אירוסי בנו הבה"ח משה שפעון נ"י
עכ"ג בת הרה"ח ר' נחמן הורביץ שליט"א
יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל
בדרך רביה"ק זיע"א

ברכת מזל טוב
להרה"ח
ר' שלמה נחמן דוייטשטיין שליט"א
לרגל אירוסי בתו
עכ"ג הבה"ח נחמן ברוך נ"י
בהרה"ח ר' נפתלי הדרשקוביץ שליט"א
יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל
בדרך רביה"ק זיע"א

ברכת מזל טוב
להרה"ח ר' שמעון יצחק אנשין שליט"א
לרגל חיכוכם בנו אלימלך נ"י
לעיל תורה ומצוות
יה"ר שיזכה לגדלו לתורה ולחופה
ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

ברכת מזל טוב
להרה"ח ר' יוסף אהרן קניג שליט"א
לרגל נישואי בנו הר' אלעזר דוד הי"ו
עכ"ג
בת הרה"ח ר' עזריאל אנשין שליט"א
יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל
בדרך רביה"ק זיע"א

ברכת מזל טוב
להר"ר לוי יצחק גודלבסקי הי"ו
לרגל הולדת הבנים התאומים
יה"ר שיזכה לגדלם לתורה לחופה
ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

ברכת מזל טוב
להר"ר נחמן שפעון זוודהייזר הי"ו
לרגל הולדת הבן
יה"ר שיזכה לגדלו לתורה לחופה
ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

ברכת מזל טוב
להר"ר שפעון וייס הי"ו
לרגל הולדת הבן
יה"ר שיזכה לגדלו לתורה לחופה
ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

ברכת מזל טוב
להר"ר דוד קיפניס הי"ו
לרגל הולדת הבן
יה"ר שיזכה לגדלו לתורה לחופה
ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

ברכת מזל טוב
להרה"ח ר' נחמן זילבערר שליט"א
לרגל הולדת הבת
יה"ר שיזכה לגדלה לתורה לחופה
ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

הוצאות הדפסת הגיליון נתרם לעילוי נשמת הרה"ח ר' צבי אריה בן-ציון בן הרה"ח ר' ישראל אבא ז"ל.

רבי נחמן טולטשינער (מ"א)

"אוקירו לנשייכו"

סיפר ר' הערש כהן שפעם בצעירותו התקלקל אצלו השלום בית, ובראותו כי כלתה אליו הרעה מביתו עזב את ביתו, ובא על איזה זמן לשהות באומאן וקבע מגוריו שם. וכשראה זאת ר' נחמן קנטרו בדברים ואמר לו: מה? וכי מפני שאתה מתקוטט עם אשתך אתה בורח לכאן? וכי כאן באומאן הוא אחד מהערי מקלט? לך שוב לביתך! - וואס? די קריגסט זיך מיט דיין בני בית איז דא דער ערי מקלט ?! (שיש"ק ח"ג סי' רצ"א).

וכבר הזהירנו רבינו ז"ל (שיחות הר"ן סי' רס"ד) לכבד וליקר את אשתו", ואמר: הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מכל צד, צער העיבור והלידה והגידול וראוי לרחם עליהם וליקרם ולכבדם, כמאמר רז"ל אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו (ב"מ נט.)". וכן מובא (בשיחות הר"ן סי' רס"ג) שאמר שהבעל דבר מתגבר על בני הנעורים לקלקל את שלום ביתם, ועל ידי זה הוא תופס אותם בערמומיותו עיי"ש.

לא כל הרוצה ליטול את השם יבוא ויטול

בשנת תרכ"ו לפ"ק, כשבנה הרה"ח ר' סענדר מטירהוויצא את הקלויז בעיר אומאן מחדש, בנה למטה עשרה חדרים, ורצונו היה שידורו בו עשרה בטלנים מאנ"ש, שלא יעסקו בשום משא ומתן רק ישבו שם על התורה והעבודה, אמנם אח"כ ביטל ר' סענדר רצונו בזה בשביל שר' נחמן לא הסכים עמו, ואומר היה ר' נחמן: רבינו לא אוחז מחיילים שכירים. "דער רבי האלט נישט פון געדונגענע זעלנער".

כי לעבודת השי"ת אינו שייך שיתנו סכום מסוים לאנשים מסוימים, כי אפשר שאינו אוחז אז בעבודה, ואפילו אם היה במדרגה הלזו אפשר שבזמן אחר יפול מזה וכו', ואין שייך על זה לקבוע מיהו הראוי ליטול את ה', כי לא כל הרוצה נוטל את השם, רק אח"כ מתברר הדבר מעצמו מי הוא הזוכה לבוא לפני ולפנים.

אח"כ בהמשך הזמן דר שם ר' נחמן בעצמו, מחמת שבאותן הימים בשנת תרכ"ו בא ר' נחמן לגור בעיר אומאן והוטלה עליו משרת הגבאות של הקלויז וכל ענייני בית רבינו ז"ל (שש"ק ח"ג סי' רצ"ו).

פן יהרסו לעלות אל ה'

דעתו של ר' נחמן היה שאין לשהות זמן רב על ציון רבינו ז"ל, רק עלינו לקיים את דבר רבינו ז"ל שצוה לנו לבוא על ציונו הקדוש, לומר שם התיקון הכללי, ליתן צדקה לעילוי נשמתו, וכן ללמוד ולהתפלל שם כדי שיהיה לרבינו ז"ל מזה חילוץ עצמות כמו שאמר בעצמו, וכן להרבות שם בהתבודדות ותפילות ותחנונים בזכות הצדיק השוכן שם על כל מה שחסר לנו הן בגשמיות והן ברוחניות. ולכן היתה דעתו שכל אחד ישהה איזה זמן על הציון ותו לא מידי, כי אין להאריך שם זמן רב ולבלות שם. ולכן הקפיד ר' נחמן על אלו שנשארו לשהות באומאן יותר משני שבועות ברציפות (שש"ק ח"ג סי' ש"כ).

נערך ע"י הרה"ח רבי נחמי' שוואדרון שליט"א
בעמח"ס "אוצרות עליים לתרופה".

מעמד פתיחת הזמן במסגרת הכוללים 'אש דת למו':

לרגל פתיחת זמן החורף התקיים כינוס חיזוק והתחדשות מיוחד עבור כלל לומדי מבצר הכוללים 'אש דת למו'. ביום א' פרשת נח, התקבצו כלל לומדי הכוללים מכוללי לפנה"צ ואחר הצהריים בירושלים ובבית שמש, בבית מדרשינו "אהל הדסה", והסבו סביב שולחנות ערוכים למעמד מרומם של "פתיחת הזמן" לקראת זמן החורף הבא עלינו לטובה.

את הכינוס פתח בדברים קצרים מנהל מבצר הכוללים, הרה"ג ר' משה פריינד שליט"א אשר קידם בברכה את כלל האברכים החשובים בדברי פתיחה קצרים.

אחריו נשא דברים הרה"ג ר' ישעי' יצחק ברנדווין שליט"א, אשר בדבריו הנרגשים האיר את עיני הלומדים ברום מעלתם הנשגבת של "יושבי אוהל" - אותם שבט לוי בדורינו הממיתים עצמם באהלה של תורה וספונים בהיכלה, אלו שכל מהותם, שאיפתם וסדר יומם קודש המה לה', ומנותקים לחלוטין מכל הוויות העולם.

בשיאו של המעמד נשא דברים ראש החבורות, הרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א אשר בדבריו המעוררים והמחזקים הרחיב אודות נחיצות ההתרחקות מהרחוב המזוהם וגרורותיו, והדגיש כי יסוד תקוותנו הוא רק להיות ספונים בתורה הקדושה לטוב לנו כל הימים, ולשאוב את כל חיותנו ושמחתנו אך ורק מן המעיין הטהור של תורתנו הקדושה.

כלל האברכים יצאו מן הכינוס מחוזקים, מרוממים ומלאי התחדשות בכוחות רעננים ובשלהבת אש קודש לקראת תחילתו של זמן החורף, מתוך שאיפה להגות בתורה הק' - ללמוד וללמד, לשמור ולעשות.

הביאני אל 'בית היין' ודגלו עלי אהבה:

רשמים מרוממים וסקירה נרחבת מהיכלי התורה וסדרי הלימוד במסגרת הכוללים "אש דת למו" לרגל פתיחת זמן החורף בהתחדשות מרוממת:

לצד כלל פעולות הקודש ומבצרי התורה הפורחים במסגרת קהלתנו הק', ניצבת ללא ספק כאות ומופת מבצר הכוללים "אש דת למו". מבצר קדוש זה המגדל במסגרתו עדרים עדרים של לומדים צורבים ותלמידי חכמים ההוגים בתורתינו הק' יום יום, קיץ וחורף לא ישבותו.

להלן סקירה קצרה והצצה מרוממת לפתיחת הזמן בהיכלי הכוללים - המפארים את שם הצדיק ומהווים בית גידול שוקק חיים לכל מבקש תורה והוראה מבני קהילתנו, בניצוחם המסור של ראשי הכוללים שליט"א:

ברגשי גיל והודאה להשי"ת וברוח של התחדשות, נפתח בעזהי"ת "זמן חורף" הבעל"ט בהיכלי הכוללים דקהילתנו הק' בירושלים ובבית שמש, מתוך התרוממות הרוח וריבוי ספסלי בית המדרש. המוני אברכים, מופלגי תורה ויראה, הספונים בהיכלי התורה בעמל, בשקידה ובדביקות, החלו את הזמן בלהט אש קודש ובהתחדשות תוך הוספת חידושים וחיזוקים במסגרות הכוללים - אשר בוודאי יעמדו לעזר לרומם קרנה של תורה, ובכך יאירו את ימי החורף בריתחא דאורייתא ובחשקת התורה.

ב"ה **היכל קהילתנו בירושלים** עיה"ק שוקק חיים ולומדי תורה במסגרות הכוללים במשך כל שעות היממה, כאשר בזמן זה נוספו ספסלי בית המדרש בעוד אברכים צעירים בכוללי אחה"צ.

במסגרת כולל "אבן השוהם", בראשות ראשי ורבני הכולל הרה"ג **ר' יהושע ציינוירט** שליט"א והרה"ג **ר' פנחס רוטמן** שליט"א, נערכים אברכי הכולל לקראת החזרה הגדולה על כל הלכות מליחה, אשר נלמד ביגיעה רבה במסגרת הכולל זה למעלה משנה ומחצה.

סדרי הלימוד בכולל בנויים במתכונת המחלקת את סדר יומם של האברכים לשני נדבכים: **כולל חצות** - שבו עשרות אברכים משכימים קום בחצות הלילה - לקיים את ציווי רביה"ק שאמר על קימת חצות שזהו עיקר עבודת איש הישראלי - וקובעים את עתותיהם לתורה מתוך דיבוק חברים. סדר לימוד זה מתחיל בשעה בחצות ליל והלומדים שוקדים על תלמודם בהתמדה ובחשק בכל מקצועות התורה שלבם חפץ.

החלק השני הוא **כולל להוראה**: לאחר תפילת שחרית כותיקין ברוב עם וטעימה קלה, מתיישבים האברכים לסדר לימוד של שלוש שעות כאשר זה תקופה הוגים האברכים בהלכות מליחה ביסודיות ובעיון - כהמשך ישיר לשנים של עמל ויגיעה בהלכות בשר בחלב ותערובות.

בשעות אחר הצהריים פועלים בהיכל קהילתנו שני כוללים:

כולל **"אורח חיים - יורה דעה"** - בראשות הרה"ג **ר' בנימין רבינוביץ** שליט"א. לאחר שבשנים האחרונות זכו לומדי הכולל לסיים את שלושת חלקי משנה ברורה (א' ב' וג'), לאחרונה החלו במסגרת לימוד בהלכות קצרות ונוגעות למעשה בשולחן ערוך יו"ד. בסיעתא דשמיא גדולה סיימו בהצלחה אברכי הכולל את הלכות כיבוד אב ואם והלכות חלה, ואף עמדו בכור המבחן אצל רבנים חשובים שליט"א. וכעת, מתוך התחדשות ועוז, החלו במסגרת זו בלימוד של הלכות מזוזה תוך דגש על היוצא להלכה לעובדא ולמעשה.

כולל **"הלכות שבת"** - בראשות הרה"ג **ר' אברהם צבי פפנהיים** שליט"א. כולל זה מיועד ומדגיש את הדרכת האברכים הצעירים בבניית מקצוע ההלכה כראוי בטור ושו"ע, לאחר שנות הלימוד בישיבה שבהן התמקדו בעיקר בעיונה של גמרא ובפלפולא דאורייתא. במסגרת כולל זה ממשיכים, בסיעתא דשמיא, בלימוד הלכות שבת (סימן רע"ג) - הלכות הנוגעות למעשה מדי שבת בשבתו, תוך שימת דגש מיוחד על הבנה יסודית ואסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. יצוין לשבח כי במהלך החודשים האחרונים זכה הכולל להתרחבות מבורכת כאשר הצטרפו למסגרת הכולל עוד עשרות אברכים צעירים להגות בתורתנו הקדושה מדי יום ביומו, בניצוחו של ראש הכולל שליט"א.

בחצי השעה האחרונה של הסדר (בין השעות 03:6 ל-00:7) מתאחדים הלומדים משני הכוללים ללימוד בספר הקדוש "ליקוטי מוהר"ן", במסגרת "התורה הזמנית" שעל ידי ארגון "תמימי דרך".

גם בכוללים בבית שמש נרשמה התעוררות מיוחדת והתחדשות בפתיחת הזמן בלהט אש קודש בכלל היכלי הכוללים:

בבית מדרשינו ברמה ד' בסדר לפנה"צ פועל **"כולל הוראה"** בראשות הרה"ג **ר' דוב רבינוביץ** שליט"א, שבו עוסקים הלומדים בהמשך הלימוד בהלכות ריבית בעיון (סימן קע"ו).

כולל מפואר זה מהווה ללא ספק חלק מגולת הכותרת מכלל היכלי התורה בקהילתנו; ממסגרת כולל זה כבר צמחו והניבו פירות הילולים לשם ולתהילה, בהעמדת לגיונות של תלמידי חכמים מופלגים ובקיאים בכל מכמני ההלכה אשר זכו להתעטר בעטרת נזר ה"יורה יורה" מתוך יגיעה עצומה לשם ולתפארת בניצוחו המסור של הגאון ר' דוב שליט"א.

לאחרונה החלה במסגרת הכולל סדרת שיעורים מפי הדיין המפורסם הגאון **ר' מאיר שטיינברג** שליט"א, אשר ידיו רב לו בדיני חושן משפט ובהלכות ריבית בפרט כאשר במהלך שיעוריו מאיר ר' מאיר שליט"א את עיני הלומדים בעומקן של סוגיות הריבית העמוקות והמסועפות, וכפי הנשמע

מהלומדים הרי שהשיעורים תורמים רבות לליבון ההלכות ולבירורן היסודי.

כמו כן, הונהג לאחרונה במסגרת הכולל כי מדי תקופה מוסר אחד מחברי הכולל שיעור סיכום, שבו הוא משתף את כלל הלומדים בחידושיו ובהבנותיו מתוך סדרי הלימוד - ובכך בוקע ועולה קול התורה מאחד לרעהו מתוך אחדות ודיבוק חברים.

בבית מדרשנו "אהל הדסה" שוקק חיים מדי בוקר כאשר קול התורה בוקע ועולה בעוז ותעצומות, כאשר במקום פועלים זה לצד זה שני כוללים:

כולל **"יורה דעה"**: בראשות הרה"ג **ר' משה פרידמן** שליט"א. במסגרת הכולל צועדים האברכים בנתיבות ההלכה בהלכות יו"ד המסועפות, וכעת הם עמלים בעיון רב וביסודיות בהלכות בשר בחלב (המשך סימן צ"ב). לימוד זה בא כהמשך ישיר ומבורך לשנים של יגיעה ועמל מרובה בהלכות תערובות, שאותן זכו האברכים לסכם ולהיבחן עליהן בהצלחה מרובה בכור המבחן אצל רבנים חשובים ומורי הוראה שליט"א, ובעזהי"ת מתכוננים לומדי הכולל לקראת החזרה הגדולה על כל הלכות בשר וחלב עם מבחן כללי אצל מורי הוראה.

כולל **"אורח חיים"**: בראשות הרה"ג **ר' יהושע מרדכי בלוי** שליט"א. כולל מרומם זה שם לו למטרה להדריך ולהכווין את האברכים הצעירים לבנות את מקצוע ההלכה כראוי וכיאות בטור ושולחן ערוך מתוך הדרכה צמודה לבנות נכונה אצל כל אברך ואברך את דרך הלימוד במקצוע ההלכה - במסגרת זו ממשיכים הלומדים, בסיעתא דשמיא גדולה, בלימוד של הלכות שבת (המשך סימן שי"ח), מתוך דגש על אסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא.

בסדרי אחר הצהריים: ממשיכים סדרי הכוללים במלוא עוזם:

בבית מדרשינו **"תפארת הנחל"** - פועל כולל **"יורה דעה"** בראשות הרה"ג ר' **משה ברנסדורפר** שליט"א, המציע שני מסלולי לימוד: מסלול א' בהלכות מקוואות, ומסלול ב' בהמשך הלכות שבת (המשך סימן שי"ח). זאת לצד לימוד קבוע בספר הקדוש "ליקוטי מוהר"ן" במסגרת "התורה הזמנית".

ברגשי גיל והודאה להשי"ת וברוח של התחדשות, נפתח בעזהי"ת "זמן חורף" הבעל"ט בהיכלי הכוללים דקהילתנו הק' בירושלים ובבית שמש, מתוך התרוממות הרוח וריבוי ספסלי בית המדרש. המוני אברכים, מופלגי תורה ויראה, הספונים בהיכלי התורה בעמל, בשקידה ובדביקות, החלו את הזמן בלהט אש קודש ובהתחדשות תוך הוספת חידושים וחיזוקים במסגרות הכוללים - אשר בוודאי יעמדו לעזר לרומם קרנה של תורה, ובכך יאירו את ימי החורף בריתחא דאורייתא ובחשקת התורה.

בבית מדרשינו ברמה ד' - מתקיים כולל "אורח חיים" בראשות הרה"ג ר' **מנחם מרדכי קניג** שליט"א, שבו לומדים האברכים בהלכות שבת (המשך סימן רט"ז), לצד סדר קבוע בלימוד "התורה הזמנית", כאשר בשנה האחרונה אף הלכו ונתרבו ספסלי בית המדרש בעוד לומדים והוגים מה שנותן חיזוק ותנופה גדולה לכולל זה בפרט ולכל הבית מדרש בכלל.

לצד כל אלו, נרשמת התעוררות מיוחדת והתחדשות רבת היקף בסדרי הלימוד של "התורה הזמנית" בספר הק' "ליקוטי מוהר"ן", במסגרת ארגון "תמימי דרך". בימים אלו החלו חברי הכוללים של כוללי אחה"צ יחד עם כלל אנשי שלומינו בלימוד תורה ע"א (תניינא), ובמקביל החלו בהתחדשות מיוחדת עם קביעת שיעורים קבועים במסגרת התורה הזמנית מפי משפיעים חשובים שליט"א. שבאמצעותו יוכלו האברכים לקבל כלים וחיות חדש בלימוד הספר הק', ולשאוב מלוא חפניים רוח חיים מפי הצדיק מתוך אחדות ודיבוק חברים.

בשבוע החולף התקיים כינוס התחדשות בכולל שברמה ד', שבו ניתנה לכלל האברכים ההזדמנות להביע את דעתם בדבר שיפור וחיזוק סדר "התורה הזמנית". במהלך הכינוס נשמעו דברי פי חן מפי המגי"ש הרה"ח **ר' וועלוו חשין** שליט"א, בעניין דרכי ההתקשרות ודרכי הלימוד בספר הקדוש.

ברכה מיוחדת שלוחה לשבט לוי, לומדי הכוללים מבני קהילתנו המפוארה, נזר שמן משחת קודש ועטרת צבי תפארה, יחולו על ראשם של הני הוגי התורה, גיבורי כח עמליה בטהרה, הוגים ליל ויום ובראש אשמורה, מוכתרים בכל מעלות ובמידה יקרה, ספונים בבית ה' מפז יקרה, בהיכלות הכוללים לשם ולתפארה, שיזכו אכן בסיעתא דשמיא להרבות חיילים לתורה ולתעודה, תוך התרוממות הרוח ובכוחות רעננים אורה זו תורה, להיות החלוצים העומדים בבית ה' והוגים בדברי תורתו הקדושה, באחדות ודיבוק חברים ובחדוותא, לטוב להם כל הימים, אשריהם ואשרי חלקם.

השקו הצאן ולכו רעו:

פתיחת הזמן בהתחדשות והתרוממות בהיכל הישיבה, חבורות הבחורים, צעירי הצאן, ומכינה לישיבה קטנה:

היכל ישיבתינו הק':

בהיכל ישיבתנו הקדושה החלו את זמן חורף מתוך התעלות והתחדשות, כאשר סדרי העיון והבקיאות נמשכים במלוא עוזם, כהמשך לתחילת הזמן ב'זמן' אלול.

השנה לומדים במסגרת הישיבה במסכת קידושין: בסדר עיון ממשיכים בפרק "האישה נקנית", ובסדר בקיאות לומדים פרק "האומר".

לצד חלק הלימוד, הקניית הכלים והידיעות ועיצוב דרכי הלימוד הנכונות לתלמידים על ידי ראשי ורמ"י הישיבה שליט"א, משקיעים רבות בישיבתנו הקדושה גם בדרכי ההתקשרות בצל צדיק ובהקניית עצותיו הק' לפרחי החמד למען יעמדו ימים רבים, כאשר מידי יום מתקיימים סדרי לימוד וסדרי שיעורים בספרי רביה"ק.

גולת הכותרת של הימים האחרונים נרשמה בשבוע שעבר, עת נערך בהיכל הישיבה מעמד מרומם ורב-רושם בסימן "כינוס התבודדות" - מסורת מבורכת המתקיימת זה כמה שנים בישיבה, ומותירה רושם עז ובל יימחה בלב הבחורים, כפי הנשמע מפי רבים מהם, חבים הם את התמדתם בעבודת ההתבודדות ברבות הימים להתעוררות רבתית זו.

סביב שולחנות ערוכים כיד המלך הסבו תלמידי הישיבה באחדות ודיבוק חברים כדי להתעורר ולהתחזק ב'עצת העצות' ולהמשיך בהתמדה עיקשת לבל יעבור יום ללא קיום עצה קדושה זו - אשר בלעדיה אי אפשר להיות איש כשר באמת כדברי רביה"ק.

במהלך המעמד נשמעו דברי פי חן מעוררי לב מפי הרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א ומשפיעים חשובים שליט"א. בדבריהם החוצבים להבות, עוררו והלהיבו את לבבות התלמידים בגודל מעלתה הנשגבת של עבודת ההתבודדות והרחיבו על אודות נחיצות קיומה כבר בשנות הבחרות, כדרך הרגל לאחוז בעצה קדושה זו כל הימים.

במהלך דבריהם העניקו המשפיעים שליט"א לפרחי החמד כלים מעשיים והדרכה מפורטת ומאירה כיצד לגשת לעבודה קדושה ונוראה זו, וכיצד להחזיק בה בהתמדה מדי יום ביומו, מתוך שמחה מחד ושברון לב מאידך. ניכר היה על פני התלמידים כי הדברים חודרים אל עומק הלב ומציתים בהם אש של התחדשות בעצה קדושה זו למען יעמדו ימים רבים לטוב להם כל הימים.

* * *

חבורות הבחורים:

פתיחת "זמן חורף" במסגרת חבורות הבחורים צוינה השנה בהתחדשות מרוממת תוך התעלות והתרוממות יחודית, זאת כהמשך ישיר לרושם הכביר ממסע ההתחדשות שנערך בשלהי חודש תשרי על הציונים הק' של התנאים ואמוראים זיע"א ומעמד הפתיחה הרבתי שנערך בעיה"ק צפת.

במסגרת חבורות הבחורים מתכנסים כלל בחורי החבורות מידי שבוע בליל שישי לשמוע את דבר ה' במשנת רביה"ק ובקיום עצותיו הק' מפי ראשי החבורות שליט"א. שעה זו מהווה שעה של קורת רוח הימנה שאובים הבחורים שיחי' את חיותם, שכלו וחכמתו של צדיק והקניית דרכי העצות של רביה"ק מפי ראשי החבורות שליט"א, תוך נטיעת שרשים איתנים בדרכי ההתקשרות בהיכלו של צדיק.

בירושלים מתכנסים בחורי הישיבה קטנה מדי ליל שישי בהיכל קהילתנו בשעה 54:9 ואילו בבית שמש מתקיימות החבורות בבית מדרשנו "אהל הדסה" - בשעה 51:9 לבחורי הישיבה קטנה, ובשעה 03:01 לבחורי הישיבה גדולה.

בתוך כך, נרשמת לאחרונה התחדשות מבורכת בעידוד לימוד ה"תורה הזמנית" במסגרת ארגון "תמימי דרך" כאשר במסגרת החבורות מתקיימים מידי שבוע סדרי לימוד להגות וללמוד בדברי הצדיק ולדלות מים חיים מהנחל הנובע, תוך דגש מיוחד על קיום העצות לעובדה ולמעשה. בימים אלו החלו בלימוד תורה ע"א תניינא יחד עם כלל אנשי שלומינו, ולרגל כך יצאה לאור חוברת לימודים מיוחדת ומאירת עיניים, הכוללת את סדר הלימוד החודשי המפורט לצד סדרי ההספק ומתן שכרה בצידה.

* * *

חברות צעירי הצאן "צאן יוסף":

במסגרת חברות צעירי הצאן "צאן יוסף" בניצוחם של המשגיחים החשובים שליט"א, גם התחילו מסגרות החברות בהתחדשות רבתית בעקבות מעמד פתיחת הזמן שנערך במסגרת מסיבת ר"ח בראש חודש חשוון ההעל"ט. סדרי הלימוד מתחילים מידי יום בשעה 02:7 מיד לאחר תפילת ערבית שנערכת כראוי וכיאה באש קודש ובהתעוררות.

סדרי הלימוד בירושלים מתקיימים בהיכל קהילתנו, ובבית שמש מחולקים מסגרות החברות ל - 3 סניפים: בבית מדרשינו תפארת הנחל, בבית מדרשינו ברמה ד', וכן בעזרת הנשים בבית מדרשינו "אהל הדסה".

עם פתיחת הזמן החלו צעירי הצאן בסדרי לימוד מיוחדים בספר הקדוש "ליקוטי עצות". מדי שבוע מוסרים המשגיחים החשובים שליט"א שיעורים בספר הקדוש, שבהם הם לומדים דרכי הצדיק, תוך שימת דגש מיוחד על אופן קיומם המעשי הנוגע אף לבני נעורים בשנות חינוכם, כמו כן מתקיים מידי תקופה חזרה על חומר הנלמד ומבחן כולל.

בנוסף, החלו במסגרת החברות בלימוד הלכות ברכות, המלווה במסירת שיעורים מפי המשגיחים שליט"א - שיעורים המכוונים לעובדה ולמעשה תוך שימת דגש על הנגשת הלימוד בעניינים הנוגעים יום יום לכל תלמיד ותלמיד.

* * *

מכינה לישיבה קטנה:

במסגרת ה"מכינה לישיבה קטנה" עוסקים התלמידים לאורך השנה, בלימוד הלכות תפילין בצורה יסודית בניצוחם של ראשי המכינה שליט"א, כך שכל בחור ובחור כשמגיע ליומו הגדול יודע הוא ובקיא היטיב בכל הלכות התפילין הנוגעות למעשה בחיי היום-יום כאשר לאחר חזרה כללית ונרחבת עולים הם להיבחן אצל רבנים חשובים שליט"א על כל הלכות תפילין.

לצד חלק הלימוד, משקיעים ראשי המכינה שליט"א עמל רב להשקות את העדרים ולהעניק לתלמידים כלים נאותים, להנחילם דעת ובינה לקראת שנות הבחרות הגורליות.

מסגרות המכינה מתקיימים בירושלים ובבית שמש בשעות הערב - בירושלים בהיכל קהילתנו, ובבית שמש בבית מדרשינו אהל הדסה.

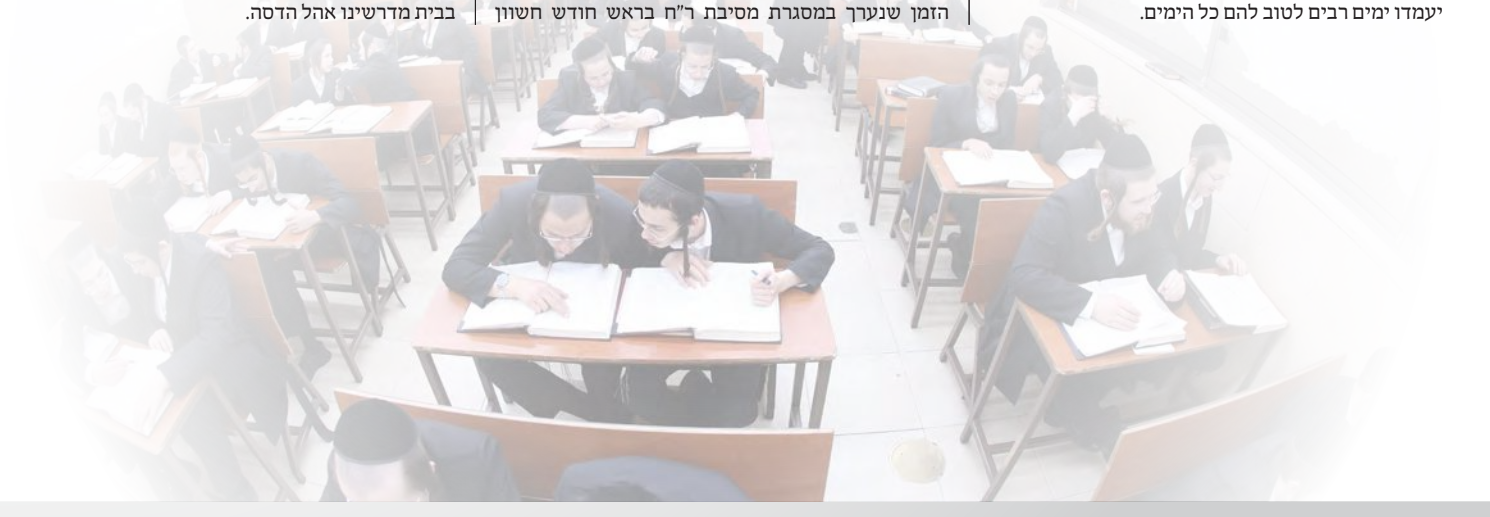

השבעתי אתכם בנות ירושלים:

מעמד אדיר והיסטורי "עד עלות" לכלל בנות ברסלב מכל רחבי ארה"ק לחיזוק גדרי הקדושה מול פגעי הטכנולוגיה - בשיתוף ארגון "בנות ברסלב" דקהילתנו הק':

מי הוא הכותב והמליץ שישרטט קווים ויעלה על הכתב רשמי ההוד ממעמד קדוש ונורא זה? מעמד בו בנות ישראל הכשרות נעמדו בעוז מול פיתויי העולם ופגעי הטכנולוגיה. איה הן המילים הנכונות שיתארו מציאות כה מרהיבת עין, בה קרוב לאלף מבנות ברסלב מכל רחבי ארץ הקודש התאספו והתאגדו יחד כדי לבנות חומות חיץ ולבצר את מבצרי הקדושה?

כחלק מפעילויות הקודש במסגרת ארגון "בנות ברסלב" דקהילתנו הק', מושם דגש מיוחד על השמירה וההתנזרות מכלי הטכנולוגיה במהלך כל ימות השנה, בין היתר באמצעות מבצעים מיוחדים וכינוסי חיזוק בדבר חובת ההתנזרות מכלים אלו - בנגנים, במצלמות וכדומה - ללא פשרות וללא התחכמויות. זה תקופה שנועדו יחדיו ארגוני "בנות ברסלב" מכלל הקהילות נוכח ההתעוררות והחובה הנחוצה להיזהר מפגעי הזמן, נושא הנוגע ישירות אף לבנות החיל אשר חובת ההתנזרות אינה פוסחת על פתחיהן. משכך, הוחלט לקיים כינוס אדיר וכולל לכלל בנות ברסלב מכל רחבי ארץ הקודש, אשר נועד לעורר את הלבבות ולחזק את רוחן בגודל זכותן ויקר מעלתן של אותן בנות חיל הזוכות להיות מהעומדות בפרץ בפעמי משיח, הלוחמות ונאבקות בעוז מול ניסיונות הדור - "עד עלות" בוקרו של שחר, שחר של גאולת עולם.

לאחר חודשים ושבועות ארוכים של תכנון לפרטי פרטים, ובשיתוף פעולה הדוק בהיבט הרוחני וגיוס המשאבים מצד ועדות הטכנולוגיה של כלל הקהילות - ובסיוע פעיל של ארגון "בנות ברסלב" דקהילתנו והנהלת מוסדותינו הק', שהטו שכם בעצה, בתושיה ובהוצאות המעמד - התקיים המעמד רב הרושם ביום א', פרשת תולדות. בצהרי היום התקבצו המוני הבנות שהגיעו באוטובוסים מאורגנים מכל קצווי ארץ הק' לאולמי "פראהנד" בבית שמש, כאיש אחד בלב אחד לעשות רצון בוראינו.

מי ישער את גודל הנחת רוח למעלה ממראה זה, בו בנותיו של מקום נעמדות איתן מול המבול השוצף והקוצף בדורנו אנו; מתמרנות בחכמה ובתבונה בין המהמורות והפחתים, וסוללות דרך בימים עזים - דרך של טוהר וזוך, דרך של עמידה איתנה בגאון מול פגעי הכלים ותחלואי הדור.

במהלך המעמד נשמעו דברים מחזקים ומעוררים ממחנכות חשובות תחי', אשר המחישו בפני הבנות את הסכנות האורבות כיום בשדה הטכנולוגיה, המסתתרות לעיתים בכלי קטן ותמים שקשה לשער את עוצמת ההרס הטמון בו. כמו כן, הופקו תוכניות מרהיבות עין שהמחישו את המאבק על טהרת כרם בית ישראל ואת הדרכים הראויות להתגונן מול הרוחות הזועפות המנשבות בראש כל חוצות. בנוסף לכך, הוצגה בפניהן המחשה חיה ממלחמת היוונים והחשמונאים, המלמדת כי כימים ההם כך גם בזמן הזה - המלחמה על קדושתו וטהרתו של עם ישראל עודנה נטושה.

רגעי השיא של המעמד נרשמו כאשר כלל הבנות נעצרו לקבלת עול מלכות שמים וזעקת "שמע ישראל" אדירה. מיד לאחר מכן הוקדש פרק זמן לתפילה חרישית וזכה; בעת רצון נשגב זו שפכו הבנות שיח ותחנונים לישועתן הפרטית ולגאולתן הכללית של כלל ישראל. היו אלו רגעי התעלות של קדושה עילאית, שלא הותירו באדישות אף אחת מהמשתתפות.

בשיאו של הכינוס, קיבלו על עצמן הבנות קבלות טובות וקדושות, אשר סווגו לשני דרגות: **דרגה א' בשם "א פריילאכן לעב'ן":** קבלה להשתמש אך ורק במצלמה ללא רשת האינטרנט (וי-פיי), ובנגנים כשרים של 'לכתחילה' בלבד. פלאפונים - אך ורק המאושרים באישור 'ועדת הרבנים'. כמו כן, התנזרות מוחלטת מקווי נייעס שאינם כשרים למהדרין, והימנעות מכניסה לחדרי מחשבים.

דרגה ב' עליונה יותר בשם "א דערהויבענער לעבן": חייבה, מלבד הנ"ל, שימוש במצלמה שאין בה אפשרות של הסרטות כלל; אי-החזקת נגן אישי כלל, כי אם נגן ביתי ורק כזה שהוא 'לכתחילה מלא'. בנוסף, התנזרות מוחלטת מכל קווי הנייעס ושאר הקווים, מלבד קווי תוכן תורניים בלבד.

לאחר שקיבלו את הקבלות הנעלות עליהן, נערכו הגרלות על פרסים יקרי ערך, ובהם זכייה בנסיעה לציון קודש הקדשים באומן עבור אלו שהתעלו בקבלות מיוחדות.

כדי לתרגם את ההתעוררות למעשה בפועל, ניתנה במהלך השבוע האפשרות לנתק את המצלמות ולהכשירן, וכן לבדוק את כשרותם של הנגנים - מהלך שבזכותו זכו מאות מבנות החיל להיכנס בלגיונו של מלך מתוך היטהרות והתנזרות מוחלטת מפגעי הזמן.

לא מילים, לא חרוזים, לא דברי מליצה ופתגמים - לא אלו יהוו כר נרחב כדי לבטא את ההתרגשות, ההתרוממות וההתעלות; את ה"אני לדודי ודודי לי" ואת ה"חולת אהבה אני" ששררו במהלך הכינוס. אין קולמוס שיוכל לקרב אל הלב את הנוראות שחוו המשתתפות - המציאות שבה בנות ישראל הכשרות לועגות ובזות בנחישות ובגבורה לכל מנעמי העולם, לפיתויי הטכנולוגיה ולכל מה שיש לסיטרא אחרא להציע בדורנו.

הן עמדו שם בתעצומות נפש והכריזו בגאון: "בורא עולם! רצוננו לראות את מלכנו, רצוננו לעשות רצונך, רצוננו לעמוד איתנות מול הניסיונות המרים ולשמור על טהרת הנפש והבית!". מי הוא הכותב והמליץ שיוכל לתאר את הנעשה בשעה זו בפמליא של מעלה - את ה"הללו בוכין והללו בוכין", את כנסת ישראל המתרפקת על דודה, ואת ה"אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ"? וכולהון מתעטרין בנשמתין חדתין - כשמו כן הוא, נשמות חדשות; יציאתן לא ככניסתן, אלא נעלות יותר, צחורות יותר, זכות וטהורות יותר.

ברגשות נעלים ומרוממים, ובהחלטות נחושות ואמיצות, חזרה כל אחת לביתה, וכולן מקבלות עליהן עול מלכות שמים מתוך גדרות של קדושה. וקודשא בריך הוא ופמליא דיליה ששים ושמחים בראותם את בנותיו אהובותיו נעתקות מן הטומאה לקדושה, ובונות חומות וחייץ בין קודש לחול ובין הטמא לטהור.

אשרינו מה טוב חלקנו, אשריהן מה טוב חלקן, ומה נעים גורלן!

